

Danuta Jabłońska

Prezes

Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Finansowanie przedsięwzięć innowacyjnych ze środków pomocowych UE

Warszawa, 20.11.2008 r.

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

działa od 1 stycznia 2001 r.,

powołana na mocy ustawy, podlega Ministrowi Gospodarki.

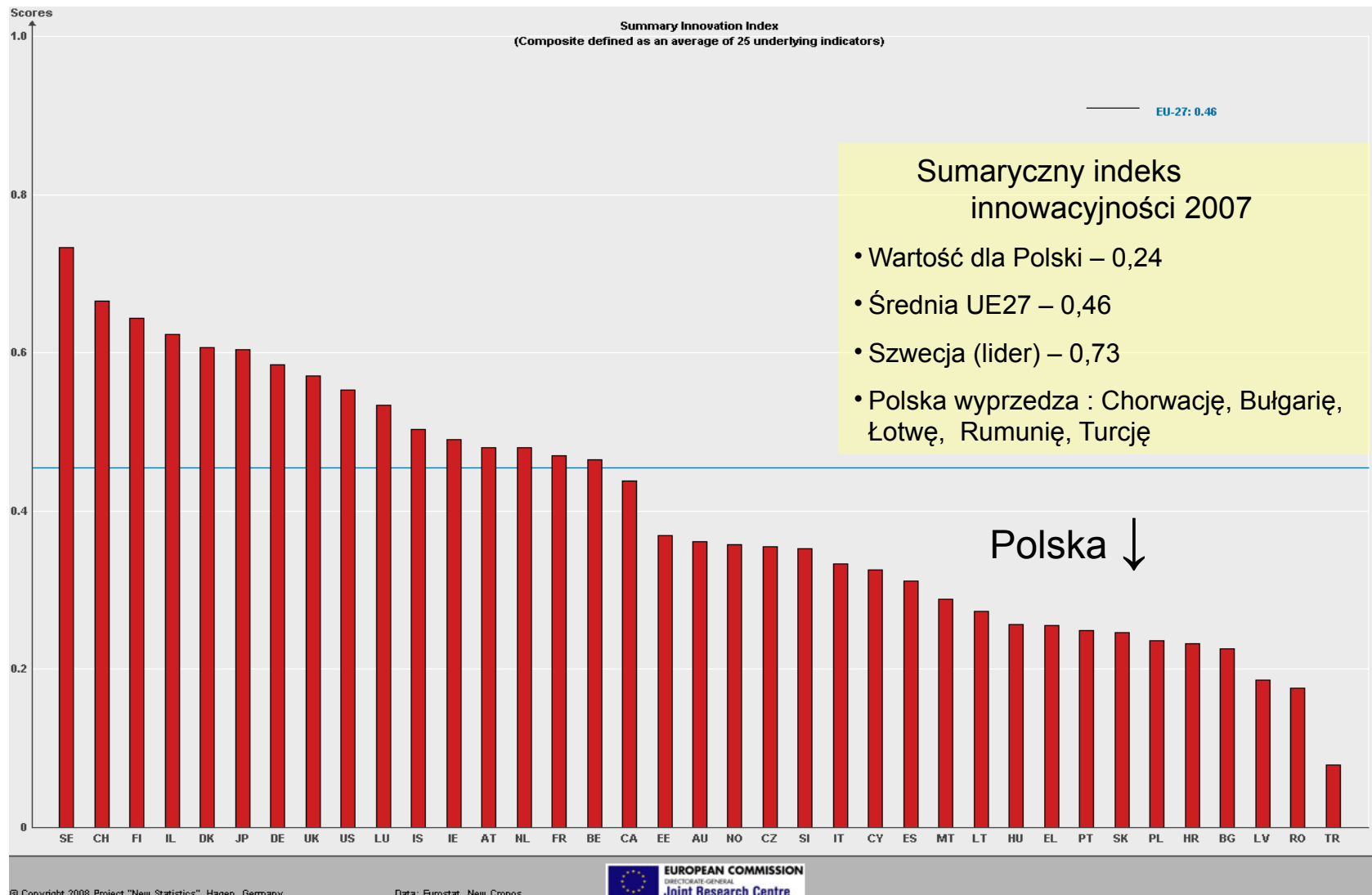
DZIAŁA NA RZECZ:

- małych i średnich przedsiębiorstw (MSP)
- eksportu
- rozwoju regionalnego
- wykorzystania nowych technik i technologii
- tworzenia nowych miejsc pracy
- przeciwdziałania bezrobociu
- rozwoju zasobów ludzkich

Wspieramy innowacyjność – dlaczego?

- **Innowacyjność polskich MSP można określić jako „zaawansowane raczkowanie”.**
- **Wskaźnik innowacyjności dla Polski jest o połowę niższy od średniej UE**
(Polska - 0,24 ; UE - 0,46).
- **Liczba patentów zgłaszanych przez polskie podmioty jest mniejsza niż w UE.**
(ok. 2% w stosunku do średniej unijnej, która wynosi 136,7 patentów na 1 mln mieszkańców).
- **Polskie firmy w niewielkim stopniu wykorzystują technologie informacyjno-telekomunikacyjne.**
- **Polskie firmy w niewielkim stopniu zainteresowane są prowadzeniem prac B+R.**
(Wydatki na naukę wynoszą w Polsce 0,6% PKB, przy średniej unijnej 1,8% PKB z czego prawie 60% to wydatki budżetu państwa.)

Innowacyjność polskich MSP

Główne bariery dla innowacyjności – w świetle badań PARP *

- Brak zewnętrznego finansowania procesów innowacyjnych,
- Czynniki organizacyjne (m.in. niedostosowanie infrastruktury organizacyjnej do wymagań procesów innowacyjnych),
- Wewnętrzne czynniki ekonomiczne (szczególnie dla przedsiębiorstw zlokalizowanych w regionach najuboższych),
- Czynniki rynkowe (niepewny popyt i opanowanie rynku przez dominujące przedsiębiorstwo),
- Bariery związane z wiedzą (problemy w znalezieniu partnerów zgłaszane przeciętnie przez 22% MSP oraz brak wykwalifikowanego personelu – średnio 15% MSP).

* Kierunki inwestowania w nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach MSP, PARP, Warszawa 2007

Pomoc unijna udzielana przez PARP w latach 2007-2013

PARP w perspektywie finansowej 2007-2013 jest zaangażowana we wdrażanie trzech programów operacyjnych, realizowanych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013:

- **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG)** - budżet 3,9 mld EUR
- **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL)** - budżet 672 mln EUR
- **Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW)** - budżet 2,6 mld EUR

Wartość podpisanych umów: 998 mln zł (ok. 285 mln euro)

Całkowity budżet NSRO na lata 2007-2013 wynosi **85,6 mld euro**, co odpowiada rocznym wydatkom w wysokości 5% polskiego PKB.

Udział finansowy programów operacyjnych w NSRO wdrażanych przez PARP: **7 172 mld EUR (8,4% budżetu NSRO).**

PROGRAM OPERACYJNY INNOWACYJNA GOSPODARKA

Rodzaje wsparcia oferowane w ramach PO IG przez PARP:

Bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorców

- dotacje na innowacyjne inwestycje,
- dotacje na B+R i wdrażanie wyników prac B+R,
- dotacje na rozwijanie działalności B+R przedsiębiorstw,
- ochrona własności przemysłowej,
- wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego,
- doradztwo i wsparcie w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania,
- projekty związane z gospodarką elektroniczną,
- dotacje na doradztwo do wejścia przedsiębiorców na rynki zagraniczne.

PROGRAM OPERACYJNY INNOWACYJNA GOSPODARKA

Rodzaje wsparcia oferowane w ramach PO IG przez PARP:

Bezpośrednie wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu

- wsparcie rozwoju klastrów,
- wsparcie dla parków technologicznych i centrów transferu technologii,
- wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu działających na rzecz rozwoju innowacyjności,
- rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu,
- rozwijanie alternatywnych form zewnętrznego finansowania rozwoju przedsiębiorstw.

1.4 Wsparcie projektów celowych

4.1 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R

Wsparcie na przedsięwzięcia techniczne, technologiczne lub organizacyjne (badania przemysłowe i prace rozwojowe). Dofinansowanie wydatków na prace B+R do momentu stworzenia prototypu (Działanie 1.4.) oraz wdrożeniowej części projektu (Działanie 4.1.).

	PO IG Działanie 1.4	PO IG Działanie 4.1
Wnioskodawcy	MSP oraz duże firmy	
Budżet działania	390 mln EUR	390 mln EUR
Wartość projektu	maks. 25 mln EUR	maks. 50 mln EUR
Cel działania	Podniesienie innowacyjności przedsiębiorców dzięki wykorzystaniu rezultatów prac B+R	Poprawa poziomu innowacyjności przedsiębiorstw poprzez wspieranie wyników wdrożeń B+R
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z jednostkami naukowymi, wzrost zatrudnienia w działalności B+R, wzrost nakładów na B+R	Wartość zmobilizowanych środków prywatnych, liczba wprowadzonych na rynek nowych technologii

3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej

3.3 Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP

3.1 Wsparcie na tworzenia nowych przedsiębiorstw na bazie innowacyjnych pomysłów (doradztwo, udostępnianie infrastruktury, usług, zasilenie finansowe nowopowstałego przedsiębiorstwa).

3.3 Wsparcie na przygotowanie przedsiębiorców do pozyskania zewnętrznego źródła finansowania (też o charakterze udziałowym), wsparcie sieci inwestorów (anioły biznesu, fundusze venture capital); zwiększenie świadomości przedsiębiorców o korzyściach i usługach oferowanych przez te sieci.

	PO IG Działanie 3.1	PO IG Działanie 3.3
Wnioskodawcy	Instytucje wspierające powstawanie innowacyjnych przedsiębiorstw, instytucje otoczenia biznesu (IOB), przedsiębiorstwa MSP	
Budżet działania	110 mln EUR	50 mln EUR
Cel działania	Zwiększenie liczby przedsiębiorców działających w oparciu o innowacyjne rozwiązania	Aktywizacja rynku inwestorów prywatnych poprzez tworzenie warunków inicjowania współpracy inwestorów z przedsiębiorcami szukającymi finansowania działań innowacyjnych
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba dokapitalizowanych podmiotów, wartość zmobilizowanych środków prywatnych, liczba nowych miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach	Liczba przeprowadzonych konferencji, opracowanych dokumentów, liczba MSP, którym udało się pozyskać inwestora

4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie wzornictwa przemysłowego

Wsparcie na projekty dotyczące:

- rozwoju działalności B+R, w szczególności przekształcenia przedsiębiorcy w centrum badawczo-rozwojowe,
- opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenia go do produkcji (wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego).

PO IG Działanie 4.2	
Wnioskodawcy	MSP i duże przedsiębiorstwa
Budżet działania	186 mln EUR
Wartość projektu	maks. 50 mln EUR
Cel działania	Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw prowadzących B+R w obszarze wzornictwa przemysłowego i użytkowego
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych laboratoriów badawczych, liczba wynalazków zgłoszonych do ochrony patentowej, liczba zgłoszonych wzorów patentowych

4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym

Wsparcie na projekty inwestycyjne (zakup lub wdrożenie nowych, innowacyjnych technologii) w celu uruchomienia produkcji lub usług prowadzących do wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów.

Uwaga! Technologie stosowane na świecie nie dłużej niż 3 lata lub stopień ich rozprzestrzenienia w danej branży na świecie nie przekracza 15%.

PO IG Działanie 4.4	
Wnioskodawcy	MSP i duże przedsiębiorstwa
Budżet działania	1 420 mln EUR
Wartość projektu	min. 8 mln - maks. 160 mln PLN
Cel działania	Wsparcie przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych dokonujących nowych inwestycji oraz niezbędnych projektów doradczych i szkoleniowych
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba MSP, które wprowadziły innowacje organizacyjne lub marketingowe, liczba MSP, które otrzymały wsparcie na wprowadzenie technologii środowiskowych lub eko-produktów

5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym

Wsparcie rozwoju **powiązań kooperacyjnych** pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami otoczenia biznesu w tym jednostkami naukowymi (transfer wiedzy, wymiana doświadczeń, lepsze wykorzystanie infrastruktury, zmniejszenie kosztów działalności).

PO IG Działanie 5.1	
Wnioskodawcy	Osoby prawne prowadzące powiązanie kooperacyjne (fundacja, stowarzyszenie zarejestrowane, spółka akcyjna, spółka z o.o., jednostka badawczo-rozwojowa, organizacja przedsiębiorców).
Budżet działania	104 mln EUR
Wartość wsparcia	maks.: 20 mln zł na inwestycje 1 mln zł na szkolenia 400 tys. zł na doradztwo
Cel działania	Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw poprzez Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami naukowymi
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba wspartych powiązań kooperacyjnych o zasięgu ponadregionalnym, liczba podmiotów zaangażowanych w działania kooperacyjne, liczba przedsiębiorstw które wdrożyły innowację przy pomocy IOB

5.2 Wspieranie sieci instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym

Wsparcie sieci IOB w zakresie promocji współpracy w sieci, wymiany doświadczeń, wspólnej obsługi klientów oraz rozwój oferty usług o charakterze proinnowacyjnym.

PO IG Działanie 5.2	
Wnioskodawcy	Instytucje otoczenia biznesu działające w sieciach oraz sieci IOB (tryb konkursowy)
Budżet działania	65,7 mln EUR
Cel działania	Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do kompleksowych i wysokiej jakości usług biznesowych niezbędnych do prowadzenia działalności innowacyjnej
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba IOB świadczących usługi w zakresie wsparcia działalności innowacyjnej

5.3 Wsparcie ośrodków innowacyjności

Wsparcie **tworzenia i rozwoju parków technologicznych o największym potencjale**. Dofinansowanie na kompleksowe przedsięwzięcia wyspecjalizowanych ośrodków innowacyjności, parków technologicznych zlokalizowanych na obszarach o największym potencjale rozwojowym w ujęciu gospodarczym

PO IG Działanie 5.3	
Wnioskodawcy	Wyspecjalizowane instytucje otoczenia biznesu, świadczące usługi o wysokim potencjale rynkowym i technologicznym
Budżet działania	190 mln EUR
Wartość projektu	min. 40 mln PLN
Termin naboru wniosków	Tryb indywidualny – projekty indywidualne

5.4 Zarządzanie własnością intelektualną

Wsparcie w zakresie uzyskania lub ochrony prawnej własności przemysłowej (patentów, wzorów patentowych, wzorów użytkowych).

PO IG Działanie 5.4	
Wnioskodawcy	Przedsiębiorcy MSP, Instytucje Otoczenia Biznesu
Budżet działania	39 mln EUR
Wartość wsparcia	maks. 400 tys. zł
Cel działania	Poprawa efektywności funkcjonowania rynku innowacji i przepływu rozwiązań innowacyjnych poprzez upowszechnienie stosowania prawa własności intelektualnej
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba zgłoszeń patentowych, liczba zgłoszeń wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych

6.1 Paszport do eksportu

Obowiązkowe doradztwo w zakresie oceny kwalifikowalności przedsiębiorcy i jego potencjału eksportowego oraz działalności eksportowej.

PO IG Działanie 6.1	
Wnioskodawcy	Przedsiębiorcy MSP, których udział eksportu lub sprzedaży na JRE w całkowitej sprzedaży nie przekracza: dla mikro - 30%, dla małego - 25%, dla średniego - 20%
Budżet działania	121,8 mln EUR
Wartość wsparcia	maks. 150 tys. zł
Cel działania	Wzmocnienie pozycji polskiej gospodarki poprzez promocję polski jako atrakcyjnego partnera gospodarczego i miejsce nawiązywania wartościowych kontaktów biznesowych
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba usług doradczych świadczonych przez Instytucje Doradcze, liczba dofinansowanych przedsięwzięć targowo-wystawienniczych, liczba MSP zdobywających pierwsze zamówienia spoza Polski

Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej (8.1)

Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B (8.2)

8.1 Dotacje na projekty polegające na świadczeniu usług drogą elektroniczną (e-usługi) i ewentualnym wytworzeniu produktów cyfrowych, niezbędnych do świadczenia tych usług (z wyłączeniem świadczenia usług hostingu oraz utrzymania domen internetowych).

8.2 Wsparcie przedsięwzięć o charakterze zarówno technicznym (informatycznym), jak i organizacyjnym, prowadzących do realizacji procesów biznesowych w formie elektronicznej pomiędzy co najmniej dwoma współpracującymi przedsiębiorstwami.

	PO IG Działanie 8.1	PO IG Działanie 8.2
Wnioskodawcy	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy	
Budżet działania	390 mln EUR	460,8 mln EUR
Wartość projektu	maks. 1 mln zł	-
Cel działania	Stymulowanie rozwoju rynku usług świadczonych w formie elektronicznej	Stymulowanie tworzenia wspólnych przedsięwzięć biznesowych prowadzonych w formie elektronicznej
Wybrane wskaźniki rezultatu	Liczba usług elektronicznych przygotowanych do świadczenia, liczba nowych miejsc pracy	Liczba MSP, które wdrożyły lub zintegrowały systemy informatyczne typu B2B

Warszawa, 20.11.2008 r.

Realizacja działań PO IG wdrażanych przez PARP - stan na dzień 17.11.2008 r.

Program/działanie	Alokacja roczna/Rundy		Zawarte preumowy		Złożone wnioski	
	EURO	PLN	Liczba	Łączna wartość	Liczba	Łączna wartość
PO IG 1.4	0	30 000 000,00	-	-	105	100 408 443,00
PO IG 3.1	33 000 000,00		-	-	15	174 233 995,95
PO IG 3.3	15 000 000,00		-	-	75	99 691 918,20
PO IG 4.1	0,00	0,00	-	-	105	219 614 069,00
PO IG 4.2	50 000 000,00	0,00	-	-	94	261 234 895,01
PO IG 4.4	426 000 000,00		-	-	492	6 404 854 918,44
PO IG 5.1	16 688 000,00		-	-	9	80 687 806,12
PO IG 5.2	-	-	-	-	14	66 683 892,39
PO IG 5.3	-	-	14	1 311 951 563	-	-
PO IG 5.4	1 755 000	-	-	-	30	1 949 913, 00
PO IG 8.1		123 646 000,00	-	-	452	194 441 700,92
PO IG 8.2		73 876 000,00	-	-	290	124 281 640,92

Projekty finansowane przez PARP ze środków krajowych:

- **Bon na innowacje (2008-2010)** - zainicjowanie kontaktów między przedsiębiorcami, a instytucjami sfery B+R.

Wnioskodawcy: mikro, mali przedsiębiorcy. Dostawcy usług: jednostki naukowe.

Budżet: **30 mln PLN** (10 mln PLN na każdy rok).

Wartość bonu: **15 tys. PLN**.

Planowana liczba udostępnionych bonów na rok 2008: **ok. 670 bonów**.

Termin naboru wniosków: zakończony w dniu 30 września 2008 r.

- **Pożyczka na innowacje** – wsparcie na realizację inwestycji o charakterze innowacyjnym dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Wnioskodawcy: mikro, mali i średni przedsiębiorcy.

Limit kwoty pożyczki: nie może przekroczyć **75%** wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką, ani kwoty **2 mln PLN**. Wydatki na zakup usług doradczych nie mogą przekroczyć 15% sumy wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką.

Okres spłaty: **do 10 lat**. Karencja spłaty: **do 2 lat**.

Oprocentowanie: nie więcej niż stopa referencyjna.

Termin naboru wniosków: wnioski przyjmowane na bieżąco.

Innovation Express

PARP jako członek konsorcjum projektu INNET (6. Program Ramowy) przygotowuje się do ogłoszenia w Polsce **programu pilotażowego Innovation Express.**

W programie wezmą udział klastry działające głównie w 8 państwach Unii Europejskiej (Francja, Wielka Brytania, Niemcy, Włochy, Hiszpania, Belgia, Grecja, Polska), reprezentowanych w projekcie INNET.

Projekt ten ma na celu:

Wsparcie na rozwój międzynarodowej współpracy polskich klastrów poprzez nawiązanie kontaktów oraz rozwój współpracy z partnerami zagranicznymi w zakresie RDI.

Działania PARP w zakresie wspierania innowacyjności – przykładowe projekty własne

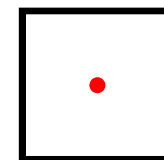
■ Portal Innowacji - www.pi.gov.pl

kreowanie postaw przedsiębiorczych i proinnowacyjnych w środowisku akademickim oraz promocji polskich nowatorskich rozwiązań w kraju i poza jego granicami.

■ Konkurs Polski Produkt Przyszłości - www.ppp.pi.gov.pl,

Promocja i upowszechnianie osiągnięć twórców innowacyjnych wyrobów i technologii, które mają szansę zaistnieć na rynku polskim.

■ Klub Innowacyjnych Przedsiębiorstw (KIP) działające od 10 lat forum dyskusyjno-informacyjne skierowane do szerokiego grona przedsiębiorców służące wymianie wiedzy o innowacjach i promocji idei innowacyjności.

Klub
Innowacyjnych
Przedsiębiorstw

■ Akademia PARP - www.akademiaparp.gov.pl,

bezpłatne upowszechnienie dostępu do wiedzy biznesowej oraz zdalnej edukacji (e-learningu) wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Portal edukacyjny dla małych
i średnich przedsiębiorstw

Działania na rzecz zwiększania świadomości, promocji postaw proinnowacyjnych i transferu technologii

■ Prowadzenie baz danych np.:

- Baza Instytucji Wspierających Innowacyjność,
- Baza Potencjału Parków Naukowo-Technologicznych.

■ Współorganizacja przedsięwzięć promujących innowacyjność i transfer technologii:

Konferencje, seminaria, giełdy technologiczne, spotkania informacyjne np. konferencja SOOIP, konferencja dot. przedsiębiorczości akademickiej, konferencja na rzecz upowszechnienia idei foresight'u; konferencja propagująca metodykę benchmarkingu.

■ Publikacje np.:

- Raport „Innowacyjność 2008’
- Raport o stanie sektora MSP w Polsce na lata 2006-2007,
- Stan i tendencje rozwojowe sektora JBR oraz jego wpływ na gospodarkę,
- Podręcznik dla podmiotów, które prowadzi lub zamierzają utworzyć park technologiczny.

■ Badania i ewaluacje:

- Analizy na temat sektora MSP oraz polskiej gospodarki,
- Ewaluacja realizowanych programów pomocowych i analiza potrzeb firm w zakresie pomocy publicznej

Dziękuję za uwagę.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83

00-834 Warszawa

Telefony Informatorium

22 432 89 91, 22 432 89 92, 22 432 89 93

0 801 33 22 02, 0 801 406 416

www.parp.gov.pl